

Αθήνα, 03/07/2026

Α.Π.: 24849 ΕΞ 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Ειδική Γραμματεία
Τεχνητής Νοημοσύνης και
Διακυβέρνησης Δεδομένων

Διεύθυνση Διακυβέρνησης Δεδομένων
Τμήμα Στρατηγικής και Πολιτικών Δεδομένων
Επικοινωνία: Μ. Μαυρομιχάλη,
Α. Παπαζαρίφη
E-mail: datastrategy@mindigital.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακα Διανομής

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για την εφαρμογή του ν. 4727/2020 (Κεφ. Ι) σχετικά με την ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση δεδομένων του δημόσιου τομέα – Υποχρεώσεις φορέων για τη διάθεση Συνόλων Δεδομένων Υψηλής Αξίας (HVD) – Ρόλος Υπεύθυνου Χρήσης Δεδομένων

Η παρούσα Εγκύκλιος εκδίδεται με σκοπό την ενημέρωση και την παροχή ενιαίας καθοδήγησης προς τους φορείς του δημόσιου τομέα, αναφορικά με την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την ανοικτή διάθεση και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα. Στόχος της είναι η υποστήριξη της ομοιόμορφης, συνεπούς και αποτελεσματικής εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής για τα ανοικτά δεδομένα και της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αξιοποίηση των δημόσιων δεδομένων.

Ειδικότερα, παρέχει οδηγίες για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από:

1. Τον ν. 4727/2020 (Α' 184), Μέρος Α', Κεφάλαιο Ι, για την ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ενσωματώνει την Οδηγία (ΕΕ) 2019/1024,
2. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2023/138 της 21ης Δεκεμβρίου 2022 για τη θέσπιση καταλόγου Συνόλων Δεδομένων Υψηλής Αξίας (High Value Datasets-HVD),
3. Τον ν. 5188/2025 (Α' 49) για τη διακυβέρνηση δεδομένων και ειδικότερα τον ρόλο του Υπεύθυνου Χρήσης Δεδομένων και θέματα για την Εθνική Στρατηγική για τα δεδομένα του δημοσίου τομέα,
4. Την υπ' αριθμ. 11654 ΕΞ 2026 Υπουργική Απόφαση (Β' 2235) που καθορίζει τα λεπτομερειακά, τεχνικά και διαδικαστικά θέματα εφαρμογής του Κεφαλαίου Ι του ν. 4727/2020,
5. Το άρθρο 27 του ν. 5305/2026 (Α' 85), για την αποτελεσματική εφαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1463 της Επιτροπής για τον καθορισμό των τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών του τεχνικού συστήματος διασυνοριακής αυτοματοποιημένης ανταλλαγής δικαιολογητικών και την εφαρμογή της αρχής «μόνον άπαξ» - Λοιπές διατάξεις, και ειδικότερα για την αρμοδιότητα της Ειδικής Γραμματείας Τεχνητής Νοημοσύνης και Διακυβέρνησης Δεδομένων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών δημόσιου τομέα.

Οι διατάξεις της παρούσας **εφαρμόζονται** στα ακόλουθα (εφεξής σύνολα δεδομένων):

1. έγγραφα, πληροφορίες και δεδομένα που βρίσκονται στην **κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα**,
2. έγγραφα, πληροφορίες και δεδομένα που βρίσκονται στην **κατοχή δημόσιων επιχειρήσεων** οι οποίες δραστηριοποιούνται ή παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες ή εκπληρώνουν υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, του ύδατος και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 59 παρ. 3 εδ. β του ν. 4727/2020,

3. **ερευνητικά δεδομένα** που παράγονται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων χρηματοδοτούμενων, εν όλω ή εν μέρει, από δημόσιους πόρους.

Σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 1 του ν. 4727/2020, οι υπόχρεοι φορείς οφείλουν να διαθέτουν τα σύνολα δεδομένων που παράγουν ή κατέχουν ανοικτά για περαιτέρω χρήση, σύμφωνα με την αρχή της «**ανοικτής διάθεσης εξ ορισμού**» (“open by default”), εκτός εάν η πρόσβαση περιορίζεται ή αποκλείεται βάσει των προβλεπόμενων νόμιμων εξαιρέσεων της παρ. 4 του ίδιου άρθρου και κατόπιν ειδικής και επαρκούς αιτιολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 61 παρ. 4 του ίδιου νόμου. **Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας (High Value Datasets-HVD) (εφεξής HVD)**, όπως αυτά καθορίζονται με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2023/138.

Τα σύνολα αυτά εντάσσονται σε έξι (6) θεματικές κατηγορίες και υπόκεινται σε **αυστηρές υποχρεώσεις δωρεάν διάθεσης**, όπως αυτές περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α της παρούσας.

1. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ

Η παρούσα ενότητα παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με τις βασικές υποχρεώσεις των φορέων του δημόσιου τομέα ως προς την ανοικτή διάθεση και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων τους, στο πλαίσιο της εφαρμογής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και της εθνικής πολιτικής για τα ανοικτά δεδομένα. Οι υποχρεώσεις αυτές αποσκοπούν στη διασφάλιση της συστηματικής, ποιοτικής και διαφανούς διάθεσης των δημόσιων δεδομένων, καθώς και στη μεγιστοποίηση της αξιοποίησής τους για σκοπούς δημόσιας, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, καινοτομίας και έρευνας.

Η πρόοδος των ανωτέρων αξιοποιείται για την κατάρτιση Ετήσιας Έκθεσης, την οποία ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης υποβάλλει, έπειτα από δημόσια διαβούλευση τουλάχιστον δεκαπέντε ημερών, προς τον Πρόεδρο της Βουλής σχετικά με την πορεία υλοποίησης των φορέων ως προς την ανοικτή διάθεση και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων τους.

1.1. Διάθεση μέσω της Εθνικής Πύλης Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr

Στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης τηρείται το Μητρώο Ανοικτών Δεδομένων του Δημοσίου, στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών. Όλα τα σύνολα δεδομένων καταχωρίζονται στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr με πλήρη μεταδεδομένα. Οι τεχνικές λεπτομέρειες για τη διάθεση δεδομένων περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α της παρούσας.

1.2. Απόφαση διάθεσης δεδομένων

Κάθε υπόχρεος φορέας του δημόσιου τομέα εκδίδει **Απόφαση διάθεσης δεδομένων**, η οποία αναρτάται υποχρεωτικά στο Πρόγραμμα «Διαύγεια» και στην επίσημη ιστοσελίδα του φορέα.

Η απόφαση αυτή αποτυπώνει το πλαίσιο διάθεσης των δεδομένων του φορέα και περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τα εξής στοιχεία:

1. κατάλογο των συνόλων δεδομένων που παράγει ή κατέχει ο φορέας και περιλαμβάνει:
 - α) σύνολα δεδομένων που διατίθενται ανοικτά και ελεύθερα προς περαιτέρω χρήση,
 - β) σύνολα δεδομένων που διατίθενται με ειδικούς όρους χορήγησης ή με αιτιολογημένη και διαφανή επιβολή τελών,
 - γ) σύνολα δεδομένων που δεν διατίθενται, λόγω νόμιμων, αιτιολογημένων εξαιρέσεων,
2. επισήμανση των συνόλων δεδομένων που εμπίπτουν στις κατηγορίες HVD.

Η απόφαση επικαιροποιείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ώστε να αποτυπώνει τα νέα ή τροποποιημένα προς διάθεση σύνολα δεδομένων, αναρτάται στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και

Υπηρεσιών και κοινοποιείται στην Ειδική Γραμματεία Τεχνητής Νοημοσύνης και Διακυβέρνησης Δεδομένων.

Ενδεικτικό υπόδειγμα περιγράφεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β της παρούσας.

1.3. Ετήσιο Σχέδιο Δράσης Δεδομένων

Για τις ανάγκες σύνταξης της Ετήσιας Έκθεσης προς τον Πρόεδρο της Βουλής, τη σύνταξη της Εθνικής Στρατηγικής για τα δεδομένα του δημόσιου τομέα καθώς και για τη διευκόλυνση των φορέων στην υλοποίηση πολιτικών δεδομένων, κάθε φορέας καταρτίζει ετησίως, το αργότερο κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους για το επόμενο, **Ετήσιο Σχέδιο Δράσης Δεδομένων**, το οποίο περιλαμβάνει δείκτες μέτρησης και στόχους, κατ' ελάχιστο για:

1. στατιστικά στοιχεία μέτρησης επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων του,
2. ποσοτική αύξηση ανοικτών συνόλων δεδομένων,
3. ποιοτική βελτίωση υφιστάμενων συνόλων (μετατροπή σε μηχαναγνώσιμους μορφότυπους, προσθήκη μεταδεδομένων, αύξηση συχνότητας επικαιροποίησης),
4. εκπλήρωση υποχρεώσεων για HVD (διάθεσή τους, ανάπτυξη API),
5. χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ανά στόχο.

Το **Ετήσιο Σχέδιο Δράσης Δεδομένων** περιλαμβάνεται διακριτά στην **Απόφαση διάθεσης δεδομένων** φορέα. Ενδεικτικό υπόδειγμα περιγράφεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β της παρούσας.

1.4. Επικαιροποίηση συνόλων δεδομένων

Η **συστηματική επικαιροποίηση** των συνόλων δεδομένων που διατίθενται μέσω της Εθνικής Πύλης Δεδομένων και Υπηρεσιών αποτελεί βασική υποχρέωση των φορέων.

Για κάθε σύνολο δεδομένων που διατίθεται ανοικτά, ο φορέας οφείλει να καθορίζει σαφώς:

- την αρμόδια οργανική Μονάδα ή Υπηρεσία για την παραγωγή του,
- τη συχνότητα επικαιροποίησης (ενδεικτικά: ημερήσια, μηνιαία, ετήσια ή άλλη, βάσει της φύσης του),
- τη διαδικασία ελέγχου του που ενδεικτικά και κατ' ελάχιστο περιλαμβάνει ποιοτικό έλεγχο πληρότητας και ορθότητας περιεχομένου, έλεγχο πληρότητας και ορθότητας συμπλήρωσης των μεταδεδομένων και εργαλεία παρακολούθησης περαιτέρω χρήσης.

Ιδιαίτερη μέριμνα απαιτείται για τα HVDs, τα οποία πρέπει να επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/138 (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α).

1.5. Βελτίωση ποιότητας δεδομένων

Η **διασφάλιση και συνεχής βελτίωση της ποιότητας** των συνόλων δεδομένων που διατίθενται ανοικτά από τους φορείς, αποτελεί συνεχές σημείο μέριμνας και κρίσιμο παράγοντα και προϋπόθεση για την ουσιαστική αξιοποίησή τους από πολίτες, επιχειρήσεις και λοιπούς φορείς.

Προς τον σκοπό αυτό, οι φορείς οφείλουν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ιδίως μέσω:

1. της μετατροπής δεδομένων από μη δομημένους ή δυσχερώς επεξεργάσιμους μορφότυπους (ενδεικτικά: .DOC, .PDF) σε δομημένους και μηχαναγνώσιμους μορφότυπους (όπως CSV, JSON, XML),
2. του εμπλουτισμού και της ορθής συμπλήρωσης των μεταδεδομένων (τίτλος, περιγραφή, λέξεις-κλειδιά, θεματική κατηγορία, χωρική και χρονική κάλυψη),
3. της εξασφάλισης της πληρότητας των δεδομένων, με την αποφυγή ελλιπών πεδίων,

4. της τυποποίησης της δομής και του περιεχομένου τους μέσω της χρήσης κοινών λεξιλογίων, ταξινομήσεων και κωδικοποιήσεων, όπου αυτά είναι διαθέσιμα,
5. της διασφάλισης της ακρίβειας, της συνέπειας και της συνοχής των δεδομένων σε βάθος χρόνου.

Η ποιότητα των μεταδεδομένων επιπλέον παρακολουθείται με αυτοματοποιημένες μεθοδολογίες στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών. Χρησιμοποιούνται το πλαίσιο Αξιολόγησης Μεταδεδομένων MQA της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το διεθνές πρότυπο 5 Star Model, όπως αυτά περιγράφονται στο εκπαιδευτικό υλικό της Πύλης. Οι φορείς καλούνται να αξιοποιούν τις προαναφερθείσες μεθοδολογίες προς αρωγή και βελτίωση των διαθέσιμων ανοικτών συνόλων δεδομένων τους.

1.6. Παρακολούθηση επαναχρησιμοποίησης και επίδρασης δεδομένων

Στο πλαίσιο της συνολικής διακυβέρνησης των δεδομένων τους και με σκοπό τη βελτιστοποίηση της αξιοποίησης των ανοικτών δεδομένων προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας, οι φορείς οφείλουν να μεριμνούν συστηματικά για την παρακολούθηση τόσο της **επαναχρησιμοποίησής τους όσο και της επίδρασης** που αυτά επιφέρουν σε διοικητικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

Ειδικότερα, οι φορείς καλούνται να:

1. συλλέγουν και αναλύουν, στον μέγιστο εφικτό βαθμό, ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία σχετικά με τη χρήση των ανοικτών δεδομένων τους (όπως αριθμό λήψεων, κλήσεων μέσω API, αναφορές σε εφαρμογές ή μελέτες, συνεργασίες με άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς),
2. εντοπίζουν περιπτώσεις επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων τους από τρίτους (πολίτες, επιχειρήσεις, ερευνητικούς ή εκπαιδευτικούς φορείς),
3. καταγράφουν ενδεικτικά παραδείγματα προστιθέμενης αξίας που προκύπτουν από τη διάθεση των δεδομένων (π.χ. βελτίωση υπηρεσιών, υποστήριξη λήψης αποφάσεων, καινοτόμες εφαρμογές, ενίσχυση της διαφάνειας),
4. αξιοποιούν τα ευρήματα της παρακολούθησης για τη βελτίωση της ποιότητας, της πληρότητας και της χρησιμότητας των συνόλων δεδομένων που διαθέτουν.

Η παρακολούθηση της επαναχρησιμοποίησης και της επίδρασης των ανοικτών δεδομένων **συνδέεται άμεσα** με:

- τον ετήσιο προγραμματισμό και τη στοχοθεσία των φορέων στον τομέα των ανοικτών δεδομένων,
- τις δράσεις βελτίωσης της ποιότητας και της επικαιροποίησης των συνόλων δεδομένων,
- την προτεραιοποίηση δημοσίευσης ανοικτών δεδομένων προς εκείνα που έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία και ζήτηση.

Οι φορείς ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν απλές και αναλογικές μεθόδους αποτίμησης της επίδρασης των ανοικτών δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τις οργανωτικές τους δυνατότητες, χωρίς να επιβαρύνονται με δυσανάλογες διοικητικές διαδικασίες, κατανοώντας ωστόσο την αξία τους.

2. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

2.1. Γενικές εξαιρέσεις

Οι ρυθμίσεις της παρούσας **δεν εφαρμόζονται** στα ακόλουθα έγγραφα, πληροφορίες και δεδομένα:

- α) έγγραφα των οποίων η διάθεση δεν εμπίπτει στο πεδίο της δημόσιας αποστολής του φορέα,
- β) έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή δημόσιων επιχειρήσεων και τα οποία:
- παράγονται εκτός του πεδίου παροχής υπηρεσιών γενικού συμφέροντος που διέπει τη συγκεκριμένη δημόσια επιχείρηση,
 - σχετίζονται με δραστηριότητες που εκτίθενται άμεσα στον ανταγωνισμό και δεν υπόκεινται σε κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων,
- γ) έγγραφα επί των οποίων τρίτοι διαθέτουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας,
- δ) έγγραφα στα οποία η πρόσβαση αποκλείεται ιδίως για λόγους που αφορούν:
- την εθνική ασφάλεια, την άμυνα, τη δημόσια τάξη, την εξωτερική πολιτική ή την ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων,
 - την προστασία απορρήτων, και ιδίως του στατιστικού, εμπορικού, βιομηχανικού, επιχειρηματικού, επαγγελματικού, εταιρικού, τελωνειακού ή φορολογικού απορρήτου,
 - την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς από κινδύνους όπως κλοπή, λεηλασία, βανδαλισμό, λαθρανασκαφή και αρχαιοκαπηλία, καθώς και γενικά την αποφυγή έκθεσης σε κίνδυνο κινητών και ακινήτων μνημείων και προστατευόμενων χώρων,
- ε) έγγραφα στα οποία η πρόσβαση απαγορεύεται ή περιορίζεται λόγω ευαίσθητων πληροφοριών που αφορούν την προστασία υποδομών ζωτικής σημασίας,
- στ) έγγραφα για την πρόσβαση στα οποία απαιτείται η απόδειξη ειδικού εννόμου συμφέροντος,
- ζ) λογότυποι, εμβλήματα και σήματα,
- η) έγγραφα στα οποία είτε:
- η πρόσβαση απαγορεύεται ή περιορίζεται για λόγους προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είτε
 - η πρόσβαση επιτρέπεται, αλλά **η περαιτέρω χρήση τους αντίκειται** στη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή σε διατάξεις που προστατεύουν την ιδιωτική ζωή και τη σωματική ή ηθική ακεραιότητα του ατόμου,
- θ) έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και των θυγατρικών τους, καθώς και άλλων φορέων ή θυγατρικών τους, εφόσον προορίζονται για την εκπλήρωση αποστολής ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής δημόσιας υπηρεσίας,
- ι) έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή πολιτιστικών ιδρυμάτων, με εξαίρεση τις βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των βιβλιοθηκών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και τα μουσεία και τα αρχεία,
- ια) έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δευτεροβάθμιας ή κατώτερης βαθμίδας και, στην περίπτωση λοιπών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, έγγραφα πλην εκείνων που αφορούν ερευνητικά δεδομένα,
- ιβ) έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή δημόσιων ερευνητικών οργανισμών, τεχνολογικών ή ερευνητικών φορέων του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή οργανισμών χρηματοδότησης της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων φορέων που έχουν συσταθεί για τη μεταφορά ερευνητικών αποτελεσμάτων, πλην των εγγράφων που αφορούν ερευνητικά δεδομένα.

2.2. Προστασία προσωπικών δεδομένων

Η παρούσα ενότητα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις γενικές εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της ανοικτής διάθεσης και αφορά αποκλειστικά σε ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η διάθεση και περαιτέρω χρήση δεδομένων πραγματοποιείται με την επιφύλαξη της πλήρους συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ-GDPR) και του ν. 4624/2019. **Η πολιτική ανοικτών δεδομένων δεν θίγει σε καμία περίπτωση το επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ούτε περιορίζει τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.**

Ειδικότερα:

1. σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 5188/2025, οι φορείς υποχρεούνται να εφαρμόζουν την αρχή της προστασίας δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού, μεριμνώντας ώστε τα δεδομένα να παράγονται και να οργανώνονται σε μορφότυπους που διευκολύνουν την ανωνυμοποίησή τους,
2. σύνολα δεδομένων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διατίθενται μόνο εφόσον έχει προηγηθεί κατάλληλη και μη αναστρέψιμη ανωνυμοποίησή τους, ώστε να μην είναι δυνατή η ταυτοποίηση φυσικών προσώπων, άμεσα ή έμμεσα,
3. σύνολα δεδομένων που περιέχουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα («ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα»), κατά την έννοια του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, δεν διατίθενται για περαιτέρω χρήση στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτών δεδομένων.

Σημειώνεται ότι, όπως συμβαίνει και με τις λοιπές εξαιρέσεις από τον κανόνα της εξ ορισμού ανοικτής διάθεσής των συνόλων δεδομένων, όταν κάποιος φορέας δεν διαθέτει κάποιο σύνολο δεδομένων ανοικτό για περαιτέρω χρήση, επικαλούμενος τη συνδρομή λόγων προστασίας προσωπικών δεδομένων, **η εξαίρεση θα πρέπει να τεκμηριώνεται αναλυτικά και επαρκώς, για κάθε εξαιρούμενο σύνολο δεδομένων**, εντός της απόφασης διάθεσης δεδομένων του φορέα.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο τήρησης της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων (άρθρο 5 παρ.1γ ΓΚΠΔ), της προστασίας των δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού, (άρθρο 25 ΓΚΠΔ), και των λοιπών υποχρεώσεων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, οι φορείς δύνανται να προχωρούν σε σταδιακή εξέταση του κατά πόσο η ανοικτή διάθεση ενός συνόλου δεδομένων τους αντίκειται στις διατάξεις προστασίας προσωπικών δεδομένων. Μία τέτοια σταδιακή εξέταση/προσέγγιση διευκολύνει και την εκ μέρους των φορέων τεκμηρίωση των ενεργειών τους που θα περιληφθούν στην Απόφαση διάθεσης δεδομένων τους.

Ενδεικτικά, μία τέτοια σταδιακή εξέταση της δυνατότητας ανοικτής διάθεσης συνόλων δεδομένων, βάσει της νομοθεσίας προστασίας προσωπικών δεδομένων θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

1. Ταυτοποίηση και καταγραφή όλων των συνόλων δεδομένων του φορέα.
2. Διασταύρωση ως προς τα ποια από τα παραπάνω σύνολα δεδομένων δεν περιλαμβάνουν καθόλου δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Τα συγκεκριμένα σύνολα δεδομένων δεν εμπίπτουν στη σχετική εξαίρεση και μπορούν να διατεθούν ως ανοικτά σύνολα δεδομένων, αν δεν συντρέχει άλλος λόγος εξαίρεσής τους.
3. Αξιολόγηση του κατά πόσο τα σύνολα δεδομένων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα θα είχαν αξία αν δημοσιεύονταν κατόπιν αφαίρεσης όλων των πεδίων τους τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε άμεση ή έμμεση ταυτοποίηση φυσικών προσώπων. Στην περίπτωση αυτή, κατόπιν σχετικού ελέγχου του φορέα ως προς τη δυνατότητα έμμεσης ταυτοποίησης φυσικών προσώπων βάσει των εναπομεινάντων πεδίων του συνόλου δεδομένων, το σύνολο δεδομένων μπορεί να διατεθεί ως ανοικτό σύνολο δεδομένων, κατόπιν αφαίρεσης των ως άνω πεδίων του.
4. Σε περιπτώσεις που δεν είναι πρακτικά εύκολη η εξάλειψη συγκεκριμένων πεδίων με προσωπικά δεδομένα από το σύνολο δεδομένων (αν λ.χ. τα δεδομένα που συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο δεδομένων δεν είναι επαρκώς δομημένα για να είναι εύκολος ο διαχωρισμός των προσωπικών δεδομένων) ο φορέας μπορεί να εξετάσει πιο τεχνικά προηγμένες λύσεις ανωνυμοποίησης των δεδομένων.
5. Σε περίπτωση που η ανωνυμοποίηση δεν είναι εφικτή ή ενδέχεται να δημιουργεί υπολειπόμενο κίνδυνο επαναταυτοποίησης, απαιτείται η διενέργεια Μελέτης Εκτίμησης Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων-ΕΑΠΔ (Data Protection Impact Assessment–DPIA), σύμφωνα με το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ, πριν από οποιαδήποτε διάθεση.

3. Οργάνωση και ρόλοι

Για την αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών διακυβέρνησης δεδομένων, απαιτείται σαφής ορισμός ρόλων και ευθυνών που υποστηρίζουν τον συντονισμό, την υψηλή ποιότητα και την ορθή διάθεσή τους. Η συγκρότηση κατάλληλων λειτουργικών ρόλων διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών και την εύρυθμη συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών του φορέα.

3.1. Για τους σκοπούς της παρούσας, με τον όρο **Υπεύθυνος Χρήσης Δεδομένων (ΥΧΔ-Data Governance Officer/DGO)** νοούνται οι εξής:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 5188/2025, προβλέπεται ο ορισμός Υπεύθυνου για τη χρήση δεδομένων σε κάθε φορέα της Κεντρικής Κυβέρνησης (περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014).
2. Για τους υπόλοιπους υπόχρεους φορείς της παρούσας (περ. α της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014), θα πρέπει να ορίζεται Υπεύθυνος για τη χρήση δεδομένων ο προϊστάμενος της υπηρεσίας που είναι αρμόδια για τα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, με τον αναπληρωτή του.

Ο ΥΧΔ έχει καθήκον την εποπτεία και τον συντονισμό των δράσεων του φορέα σχετικά με τη διακυβέρνηση, διάθεση και αξιοποίηση των δεδομένων που κατέχει ο φορέας.

Ο ΥΧΔ αναλαμβάνει τον συντονιστικό ρόλο στον φορέα για θέματα διακυβέρνησης δεδομένων και ειδικότερα:

- εποπτεύει την εφαρμογή της πολιτικής ανοικτών δεδομένων του φορέα,
- συντονίζει τη σύνταξη του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης Δεδομένων,
- παρακολουθεί την επίτευξη των στόχων βελτίωσης ποιότητας και επικαιροποίησης,
- συνεργάζεται με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων-ΥΠΔ (DPO) για τη διασφάλιση συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.

Ο ρόλος του ΥΧΔ είναι ασυμβίβαστος με τον ρόλο του ΥΠΔ. Ο ΥΧΔ δύναται να υποστηρίζεται από άλλους εμπειρογνώμονες του φορέα ή εξωτερικούς συνεργάτες.

3.2. Για την αποτελεσματική διακυβέρνηση των συνόλων δεδομένων του φορέα του, ο ΥΧΔ προτείνεται να συνεργάζεται με **Διαχειριστές Δεδομένων (Data Stewards)**. Ως Διαχειριστές Δεδομένων προτείνεται να ορίζονται στελέχη του φορέα που προϊστάμενοι υπηρεσιών που παράγουν ή κατέχουν σύνολα δεδομένων. Οι Διαχειριστές Δεδομένων φροντίζουν για τη διασφάλιση της ποιότητας, της ασφάλειας, της τακτικής επικαιροποίησης και της ορθής χρήσης των δεδομένων που οι υπηρεσίες τους παράγουν ή κατέχουν.

3.3. Ο κεντρικός διαχειριστής του κάθε οργανισμού στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr είναι υπεύθυνος για:

- τη δημιουργία και τον συντονισμό των ρόλων «Διαχειριστή», «Συντάκτη/Αναρτητή» και «Μέλους»,
- την τεχνική υποστήριξη των χρηστών του οργανισμού,
- την εποπτεία της ποιότητας και της πληρότητας των αναρτήσεων.

Ως κεντρικός Διαχειριστής της Εθνικής Πύλης Δεδομένων και Υπηρεσιών του φορέα προτείνεται να ορίζεται στέλεχος με εμπειρία σε ΤΠΕ. Οι τεχνικοί ρόλοι των Διαχειριστή, Συντάκτη/Αναρτητή και Μέλους φορέα, ορίζονται στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών. Για την υποστήριξη τους, οι κεντρικοί Διαχειριστές των φορέων μπορούν να απευθύνονται σε ηλεκτρονική διεύθυνση που θα τους επικοινωνηθεί ηλεκτρονικά.

3.4. Η ΟΔΕ «Διαύγεια», οι Διαχειριστές Δεδομένων και ο κεντρικός Διαχειριστής της Εθνικής Πύλης Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr του φορέα συνεργάζονται για ζητήματα όπως:

- καταχώριση και επικαιροποίηση συνόλων δεδομένων στο data.gov.gr,
- καταγραφή και αξιολόγηση των συνόλων εγγράφων,
- τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της ανοικτής διάθεσης των εγγράφων,
- διασφάλιση της ποιότητας μεταδεδομένων,
- αναφορά προβλημάτων στον ΥΧΔ.

Στις Αποφάσεις ορισμού των παραπάνω στελεχών, για τις περιπτώσεις των παρ. 3.1, 3.3 και 3.4 απαιτείται η καταχώριση των βασικών στοιχείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας (κατ' ελάχιστο ονοματεπώνυμο και υπηρεσιακή ηλεκτρονική θυρίδα).

4. Προθεσμίες

Οι φορείς συμμορφώνονται με τις ακόλουθες προθεσμίες:

4.1. Εντός 1 μήνα από την έκδοση της παρούσας: Έκδοση Απόφασης ορισμού Υπεύθυνου Χρήσης Δεδομένων και κεντρικού Διαχειριστή Εθνικής Πύλης για τον φορέα,

4.2. Εντός 3 μηνών από την έκδοση της παρούσας: Έκδοση Απόφασης διάθεσης δεδομένων,

4.3. Εντός 6 μηνών από την έκδοση της παρούσας: Διάθεση των Συνόλων Δεδομένων Υψηλής Αξίας που ήδη υφίστανται σε ψηφιακή μορφή, στη βέλτιστη δυνατή μορφή σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές, και ολοκλήρωση διάθεσης όλων των υπόλοιπων ανοικτών συνόλων δεδομένων στην τρέχουσα, βέλτιστη δυνατή μορφή,

4.4. Δ' τρίμηνο του τρέχοντος έτους και ετησίως εφεξής: Κατάρτιση και κοινοποίηση Ετήσιου Σχεδίου Δράσης Δεδομένων, τροποποιώντας και συμπληρώνοντας την Απόφαση της περίπτωσης 4.1.

Υπενθυμίζεται ότι αρμόδια για την τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το άρθρο 67, παρ.5 του ν. 4727/2020 είναι η Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Οι προθεσμίες του άρθρου 10 παρ. 1 της ΥΑ υπ. αριθμ. 11654 ΕΞ 2026, για την ανάρτηση του συνόλου των διαθέσιμων ανοικτών συνόλων δεδομένων που ήδη υφίστανται σε μηχαναγνώσιμη μορφή ή είναι αναρτημένα σε δημόσια πύλη ή αποθετήριο του φορέα ή με άλλο τρόπο για περαιτέρω χρήση, **ισχύουν ως έχουν.**

Τα ανωτέρω σημεία 4.1, 4.2 και 4.4 κοινοποιούνται στην Ειδική Γραμματεία Τεχνητής Νοημοσύνης και Διακυβέρνησης Δεδομένων.

5. Τελικές διατάξεις

Η συμμόρφωση των φορέων αποτιμάται στην Ετήσια Έκθεση που υποβάλλεται από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης στον Πρόεδρο της Βουλής και αποτυπώνεται στο πλαίσιο της εθνικής αξιολόγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η παρούσα εγκύκλιος διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, της Εθνικής Πύλης Δεδομένων και του Προγράμματος Διαύγεια.

**Ο Ειδικός Γραμματέας Τεχνητής Νοημοσύνης
και Διακυβέρνησης Δεδομένων**

Βασίλειος-Μιχαήλ Καρκατζούνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΠΡΟΣ (Επικεφαλής Ψηφιακών Δράσεων/Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης):

1. Υπουργεία,
2. Ανεξάρτητες Αρχές,
3. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις,
4. ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.

Οι ανωτέρω φορείς, μέσω των αρμόδιων Υπηρεσιών τους, καλούνται να κοινοποιήσουν την παρούσα στους εποπτευόμενους φορείς και επιχειρήσεις τους και σε αρμόδια στελέχη.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γραφείο Πρωθυπουργού,
2. Γραφείο Υπουργού Επικρατείας, αρμόδιου για την παρακολούθηση του κυβερνητικού έργου,
3. Υπουργεία:
 - Γραφεία Υπουργών, Υφυπουργών και Αναπληρωτών Υπουργών,
4. Γενικές και Ειδικές Γραμματείες:
 - Γραφεία Γενικών, Ειδικών και Αναπληρωτών Γραμματέων,
5. Ανεξάρτητες Αρχές:
 - Γραφεία Προέδρων/Διοικητών,
6. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις:
 - Γραφεία Γραμματέων και Συντονιστών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων,
7. ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού:
 - Γραφεία Δημάρχων και Περιφερειαρχών.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού,
2. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα,
3. Διεύθυνση Διακυβέρνησης Δεδομένων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ενότητα 1^η: Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας

I. Θεματικές κατηγορίες Συνόλων Δεδομένων Υψηλής Αξίας – High Value Datasets (HVD) βάσει του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/138

1. Γεωχωρικά δεδομένα

Διοικητικές ενότητες, τοπωνύμια, διευθύνσεις, κτίρια, γεωτεμάχια κτηματολογίου, αγροτεμάχια αναφοράς, αγροτεμάχια.

2. Δεδομένα γεωσκόπησης και περιβάλλοντος

Υδρογραφία, προστατευόμενες τοποθεσίες, υψομετρία, γεωλογία, κάλυψη γης, ορθοφωτογραφία, ζώνες διαχείρισης/περιορισμού/ρύθμισης εκτάσεων και μονάδες αναφοράς, βιογεωγραφικές περιοχές, ενεργειακοί πόροι, εγκαταστάσεις παρακολούθησης του περιβάλλοντος, ενδιαιτήματα και βιότοποι, χρήση γης, ορυκτοί πόροι, ζώνες φυσικών κινδύνων, ωκεανογραφικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά, εγκαταστάσεις παραγωγής και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, θαλάσσιες περιοχές, έδαφος, κατανομή ειδών, αέρας, κλίμα, εκπομπές, διατήρηση της φύσης και βιοποικιλότητα, θόρυβος, απόβλητα, ύδατα, οριζόντια νομοθεσία.

3. Μετεωρολογικά δεδομένα

Δεδομένα μοντέλου Αριθμητικής Πρόγνωσης Καιρού (Numerical Weather Prediction-NWP), επικυρωμένες παρατηρήσεις κλιματικών δεδομένων, δεδομένα παρατηρήσεων που μετρούνται από μετεωρολογικούς σταθμούς, προειδοποιήσεις για τον καιρό, δεδομένα ραντάρ.

4. Στατιστικά δεδομένα

Βιομηχανική παραγωγή, κατανομές του δείκτη τιμών παραγωγού στη βιομηχανία ανά δραστηριότητα, όγκος πωλήσεων ανά δραστηριότητα, στατιστικές της ΕΕ σχετικά με το διεθνές εμπόριο αγαθών—εξαγωγές και εισαγωγές ταυτόχρονες κατανομές ανά εταίρο, προϊόν και ροή, τουριστικές ροές στην Ευρώπη, εναρμονισμένοι δείκτες τιμών καταναλωτή, εθνικοί λογαριασμοί—κύρια συγκεντρωτικά μεγέθη του ΑΕΠ, εθνικοί λογαριασμοί—βασικοί δείκτες για τις εταιρείες, εθνικοί λογαριασμοί—βασικοί δείκτες για τα νοικοκυριά, δαπάνες και έσοδα της κυβέρνησης, ενοποιημένο ακαθάριστο δημόσιο χρέος, περιβαλλοντικοί λογαριασμοί και στατιστικές, πληθυσμός, γονιμότητα, θνησιμότητα, τρέχουσες δαπάνες για υγειονομική περίθαλψη, φτώχεια, ανισότητα, απασχόληση, ανεργία, δυνητικό εργατικό δυναμικό.

5. Δεδομένα εταιρειών και ιδιοκτησιακό καθεστώς εταιριών

Εταιρικά έγγραφα και λογαριασμοί, βασικές πληροφορίες και χαρακτηριστικά για την εταιρία.

6. Δεδομένα κινητικότητας

Δίκτυα μεταφορών (οδικά, σιδηροδρομικά, αεροπορικά, θαλάσσια), σύνολα δεδομένων εσωτερικών πλωτών οδών.

II. Προδιαγραφές διάθεσης και μεταδεδομένων Συνόλων Δεδομένων Υψηλής Αξίας

Τα Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας διατίθενται για περαιτέρω χρήση σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2023/138 και συνοδεύονται από κατάλληλα μεταδεδομένα σύμφωνα με το πρότυπο DCAT-AP HVD.

Τα σχετικά μεταδεδομένα περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστο:

- τίτλο και περιγραφή,
- μοναδικό αναγνωριστικό (identifier/URI),
- λέξεις-κλειδιά,
- στοιχεία εκδότη,
- θεματική κατηγορία σύμφωνα με ελεγχόμενο λεξιλόγιο,

- άδεια χρήσης Creative Commons Public Domain Dedication (CC0) ή Creative Commons BY 4.0 ή άλλης ισοδύναμης ή λιγότερο περιοριστικής ανοικτής άδειας,
- δημοσίως τεκμηριωμένο, ανοικτό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο (.csv, .json, .xml, .rdf κτλ.),
- συχνότητα ενημέρωσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις έγκαιρης διάθεσης που προβλέπονται στον Εκτελεστικό Κανονισμό,
- χρονική και χωρική κάλυψη,
- στοιχεία επικοινωνίας υπευθύνου,
- ημερομηνία δημοσίευσης και τελευταίας ενημέρωσης,
- γλώσσα,
- πλήρη τεχνική τεκμηρίωση API ή σημείων πρόσβασης,
- νομική αναφορά στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2023/138 με χρήση του European Legislation Identifier (ELI) http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/138/oj.

Ενότητα 2^η: Ανοικτά Σύνολα Δεδομένων Προστιθέμενης Αξίας

Ως Σύνολα Δεδομένων Προστιθέμενης Αξίας νοούνται σύνολα δεδομένων τα οποία, χωρίς να εμπίπτουν στις κατηγορίες δεδομένων υψηλής αξίας της Ενότητας 1, **διαθέτουν αυξημένη κοινωνική, οικονομική και διοικητική σημασία** βάσει διεθνών και ευρωπαϊκών κατευθύνσεων. Για τον λόγο αυτό προωθείται η **κατά προτεραιότητα ανοικτή διάθεση τους** σε μηχαναγνώσιμη μορφή και με ενισχυμένα χαρακτηριστικά ποιότητας.

I. Κατηγορίες Συνόλων Δεδομένων Προστιθέμενης Αξίας:

1. Δημόσια οικονομικά και λογοδοσία

Δημόσιες δαπάνες, προϋπολογισμοί, δημόσιες συμβάσεις, αποτελέσματα εκλογών και άλλα σχετικά στατιστικά στοιχεία.

2. Εγκληματικότητα και δικαιοσύνη

Νομικές και δικαστικές πληροφορίες και θέματα ασφάλειας, στατιστικά εγκλημάτων, δικαστικών αποφάσεων, νόμων και μετρήσεων βίας βάσει δημογραφικών χαρακτηριστικών.

3. Εκπαίδευση

Δεδομένα για εκπαιδευτικά ιδρύματα, μετρήσεις απόδοσης, στατιστικά δεξιοτήτων και ψηφιακή παιδεία.

4. Υγεία και κοινωνική πρόνοια

Στατιστικά υπηρεσιών υγείας, ιατρικά και φαρμακευτικά στατιστικά, κοινωνικές παροχές και δεδομένα στέγασης.

5. Δομημένες συλλογές κειμένων (language corpora)

Νομικά και κανονιστικά κείμενα, επίσημα διοικητικά έγγραφα, επίσημο εκπαιδευτικό υλικό, ανωνυμοποιημένα πρακτικά συνεδριάσεων δημοσίων φορέων και οργάνων, ανωνυμοποιημένο πολιτιστικό και ιστορικό περιεχόμενο, επίσημα δίγλωσσα ή πολύγλωσσα σώματα κειμένων, επίσημες ταξονομίες και λεξικά που χρησιμοποιούνται στη δημόσια διοίκηση, ανωνυμοποιημένα σχόλια, προτάσεις και τοποθετήσεις από επίσημες πλατφόρμες ανοικτής διαβούλευσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα σύνολα δεδομένων αυτής της Ενότητας κατά την ανάρτησή τους **δεν ορίζονται ως HVD**.

II. Προδιαγραφές διάθεσης και μεταδεδομένων Συνόλων Δεδομένων Προστιθέμενης Αξίας

Τα Σύνολα Δεδομένων Προστιθέμενης Αξίας διατίθενται με στόχο την επίτευξη επιπέδου ποιότητας, διαλειτουργικότητας και διαθεσιμότητας αντίστοιχου με εκείνο των συνόλων δεδομένων υψηλής αξίας.

Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς προτείνεται να εφαρμόζουν, κατά το δυνατόν και αναλόγως της φύσης και της σημασίας των δεδομένων, τις τεχνικές προδιαγραφές, τις απαιτήσεις διάθεσης και τις απαιτήσεις μεταδεδομένων που προβλέπονται για τα σύνολα δεδομένων υψηλής αξίας, ιδίως ως προς:

- τίτλο και περιγραφή,
- μοναδικό αναγνωριστικό (identifier/URI),
- λέξεις-κλειδιά,
- στοιχεία εκδότη,
- θεματική κατηγορία σύμφωνα με ελεγχόμενο λεξιλόγιο,
- άδεια χρήσης, όπως Creative Commons Public Domain Dedication (CC0) ή Creative Commons BY 4.0 ή άλλης ισοδύναμης ή λιγότερο περιοριστικής ανοικτής άδειας,
- δημοσίως τεκμηριωμένο, ανοικτό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο (.csv, .json, .xml, .rdf κτλ.),
- συχνότητα ενημέρωσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις έγκαιρης διάθεσης που προβλέπονται στον Εκτελεστικό Κανονισμό,
- χρονική και χωρική κάλυψη,
- στοιχεία επικοινωνίας υπευθύνου,
- ημερομηνία δημοσίευσης και τελευταίας ενημέρωσης,
- γλώσσα,
- πλήρη τεχνική τεκμηρίωση API ή σημείων πρόσβασης.

Ενότητα 3^η: Λοιπά σύνολα δεδομένων

Ι. Γενικές θεματικές κατηγορίες ανοικτών δεδομένων

- 1. Γεωργία, αλιεία, δασοκομία και τρόφιμα**
Καλλιέργεια φυτών και κτηνοτροφία, αλίευση άγριων ή εκτρεφόμενων ιχθύων, δασοκομία, διαχείριση και προστασία δασών και δασικών εκτάσεων, τρόφιμα και ουσίες που παρέχουν διατροφική υποστήριξη σε οργανισμούς.
- 2. Οικονομία και χρηματοοικονομικά θέματα**
Σύνολο οικονομικών δραστηριοτήτων, παραγωγή, διανομή, εμπόριο και κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών, χρηματοοικονομική δραστηριότητα σε ατομικό, εταιρικό ή κυβερνητικό επίπεδο.
- 3. Παιδεία, πολιτιστικά θέματα και αθλητισμός**
Μάθηση και απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και αξιών, πολιτιστικά στοιχεία, όπως τέχνες, έθιμα και κοινωνικές συμπεριφορές, αθλητισμός ως σωματική δραστηριότητα ή παιχνίδια, ψυχαγωγία και διασκέδαση.
- 4. Ενέργεια**
Ενέργεια για εργασία, θέρμανση και λειτουργία ζώντων οργανισμών, υποστήριξη του ανθρώπινου πολιτισμού.
- 5. Περιβάλλον**
Αλληλεπίδραση έμβιων όντων, κλίματος, καιρικών συνθηκών και φυσικών πόρων, παράγοντες που επηρεάζουν την ανθρώπινη επιβίωση και την οικονομική δραστηριότητα.
- 6. Κυβέρνηση και δημόσιος τομέας**
Δημόσια διοίκηση ως σύστημα διακυβέρνησης, δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις υπό κρατική ή τοπική διαχείριση.
- 7. Υγεία**
Παθήσεις, νόσοι, θεραπείες και υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, πολιτικές υγείας και υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.
- 8. Διεθνή θέματα**

Διακρατικά και πολυεθνικά ζητήματα, διεθνείς σχέσεις, συνεργασίες και παγκόσμια προβλήματα.

9. Δικαιοσύνη, νομικό σύστημα και δημόσια ασφάλεια

Δίκαιη εφαρμογή του δικαίου, αστικό, κοινό, γραπτό και θρησκευτικό δίκαιο, προστασία ατόμων και κοινοτήτων από απειλές.

10. Περιφέρειες και πόλεις

Πολιτικές γεωγραφικές ενότητες, από χώρες έως τοπικές περιοχές.

11. Πληθυσμός και κοινωνία

Αριθμός ατόμων σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα, κοινωνικές ομάδες με κοινά πολιτικά και πολιτιστικά πρότυπα.

12. Επιστήμη και τεχνολογία

Συστηματική επιδίωξη της γνώσης σε όλους τους φυσικούς, κοινωνικούς και επίσημους κλάδους, συλλογικές τεχνικές, δεξιότητες, μεθόδους και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αγαθών, την παροχή υπηρεσιών ή την επίτευξη στόχων όπως η επιστημονική έρευνα, τεχνικές, δεξιότητες και διαδικασίες για παραγωγή αγαθών, υπηρεσιών και έρευνα.

13. Μεταφορές

Μετακίνηση ανθρώπων, ζώων και αγαθών, μεταφορές αεροπορικές, χερσαίες σιδηροδρομικές και οδικές, πλωτές, καλωδιακές, μέσω αγωγών και διαστημικές μεταφορές.

Επιπλέον, τα σύνολα δεδομένων όλων των παραπάνω κατηγοριών μπορούν να χαρακτηρίζονται, με την κατάλληλη σήμανση ως:

- **Δυναμικά δεδομένα και δεδομένα πραγματικού χρόνου**, εφόσον διατίθενται το συντομότερο δυνατόν μετά τη συλλογή ή τροποποίησή τους, κατά προτίμηση μέσω API. Η έγκαιρη διάθεσή τους επιτρέπει τη λήψη αποφάσεων με βάση τις υπάρχουσες συνθήκες και μεγιστοποιεί την αξιοποίησή τους.
- **Ιστορικά σύνολα δεδομένων**, εφόσον είναι διαθέσιμα, με κατάλληλους μηχανισμούς αποθήκευσης και πρόσβασης. Κάθε σύνολο δεδομένων θα πρέπει να φέρει σαφή χρονική αναφορά ή έκδοση.

II. Ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις μεταδεδομένων ανοικτών συνόλων δεδομένων

Τα ανοικτά σύνολα δεδομένων διατίθενται σύμφωνα με τις αρχές της ανοικτής διάθεσης, της διαλειτουργικότητας και της περαιτέρω χρήσης και, κατά περίπτωση, μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (API) ή/και μαζικής τηλεφόρτωσης.

Τα σύνολα δεδομένων συνοδεύονται από μεταδεδομένα σύμφωνα με το πρότυπο DCAT-AP, περιλαμβάνοντας τουλάχιστον:

- τίτλο και περιγραφή,
- μοναδικό αναγνωριστικό (identifier/URI),
- λέξεις-κλειδιά,
- εκδότη (φορέα που παράγει ή κατέχει το σύνολο δεδομένων),
- θεματική κατηγορία σύμφωνα με ελεγχόμενο λεξιλόγιο,
- άδεια χρήσης Creative Commons Public Domain Dedication (CC0) ή, εναλλακτικά, της άδειας Creative Commons BY 4.0 ή άλλης ισοδύναμης ή λιγότερο περιοριστικής ανοικτής άδειας. Η χρήση διαφορετικής άδειας απαιτεί την υποβολή τεκμηριωμένου αιτήματος στην Ειδική Γραμματεία Τεχνητής Νοημοσύνης και Διακυβέρνησης Δεδομένων,
- ανοικτό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο διάθεσης,
- συχνότητα ενημέρωσης, προτυποποιημένη όπου είναι εφικτό,

- χρονική και χωρική κάλυψη των δεδομένων,
- στοιχεία επικοινωνίας υπευθύνου,
- ημερομηνία δημοσίευσης και τελευταίας ενημέρωσης.

Απαίτηση	Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας (HVD)	Σύνολα Δεδομένων Προστιθέμενης Αξίας (ΠΑ)	Λοιπά σύνολα δεδομένων
Ανοικτή άδεια χρήσης	Υποχρεωτική	Υποχρεωτική	Υποχρεωτική
Μηχαναγνώσιμος μορφότυπος	Υποχρεωτικός	Υποχρεωτικός	Βέλτιστος δυνατός
API	Υποχρεωτικό	Συνιστάται	Συνιστάται
Μαζική τηλεφόρτωση	Υποχρεωτική στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο Παράρτημα του Εκτελεστικού Κανονισμού, σύμφωνα με το Παράρτημα του Εκτελεστικού Κανονισμού 2023/138	Συνιστάται	Συνιστάται
Συχνότητα επικαιροποίησης	Υποχρεωτική, σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2023/138	Υποχρεωτική	Υποχρεωτική
Μεταδεδομένα	DCAT-AP-HVD, σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2023/138	DCAT-AP	DCAT-AP

Ενότητα 4^η: Διάθεση συνόλων δεδομένων στην Εθνική Πύλη Δεδομένων data.gov.gr

Ι. Διαδικασία διάθεσης

1. Εντοπισμός και επιλογή συνόλων δεδομένων.
2. Έλεγχος νομικού και κανονιστικού πλαισίου.
3. Προετοιμασία δεδομένων προς δημοσίευση,
4. Δημιουργία συνόλου δεδομένων στην πύλη,
5. Συμπλήρωση μεταδεδομένων (DCAT-AP),
6. Ανάρτηση ή διασύνδεση δεδομένων,
7. Έλεγχος ποιότητας μεταδεδομένων (MQA),
8. Δημοσίευση συνόλου δεδομένων,
9. Επικαιροποίηση και συνεχής βελτίωση.

Για την επιπλέον υποστήριξη των φορέων σε κάθε ένα από τα παραπάνω βήματα, τα αρμόδια στελέχη του άρθρου 4 της παρούσας μπορούν να αξιοποιήσουν τα εκπαιδευτικά εγχειρίδια και οδηγίες στην ιστοσελίδα <https://data-gov-gr.gitbook.io/guides>.

II. Τρόποι διάθεσης

Οι τρόποι διάθεσης συνόλων δεδομένων, κατά σειρά προτεραιότητας είναι:

1. **Μέσω Web Service/API στις υποδομές του φορέα:** Δημοσίευση μεταδεδομένων και URL της υπηρεσίας στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr. Το σύνολο επικαιροποιείται αυτόματα στην πηγή.
2. **Ανάρτηση στον ιστότοπο του φορέα:** Σε δομημένο αρχείο ανοικτού μορφότυπου. Δημοσίευση πλήρως συμπληρωμένων μεταδεδομένων και συνδέσμων (URL) στο data.gov.gr. Οι παρεχόμενοι σύνδεσμοι (URLs) οφείλουν να είναι πλήρως λειτουργικοί, ώστε ο χρήστης να έχει άμεση πρόσβαση στα δεδομένα ενώ συνιστάται η χρήση σταθερών αναγνωριστικών συνδέσμων (URIs) ως μοναδικών αναγνωριστικών των συνόλων δεδομένων, σύμφωνα με τις αρχές **FAIR** (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).
3. **Απευθείας ανάρτηση στο data.gov.gr:** Σε δομημένο μορφότυπο με πλήρη μεταδεδομένα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΟΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ-ΕΤΗΣΙΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Η Απόφαση διάθεσης δεδομένων των φορέων **περιλαμβάνει διακριτά δυο (2) ενότητες**: την **Ενότητα Α** καταγραφής ή επικαιροποίησης των συνόλων δεδομένων του φορέα και την **Ενότητα Β** του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης.

Η **Ενότητα Α «Καταγραφή Συνόλων Δεδομένων»** περιλαμβάνει καταγραφή όπως ορίζεται με το άρθρ. 1 παρ. 2 της παρούσας, και με το παρακάτω, ενδεικτικό, πρότυπο **ανά σύνολο δεδομένων**:

- Τίτλος,
- σύντομη περιγραφή,
- μορφότυπος (π.χ. φυσικό αρχείο, CSV, JSON, κλπ.),
- άδεια χρήσης: ανοικτή CC-BY-4.0 ή CC0 ή **τεκμηρίωση λόγων μη ανοικτής ή περιοριστικής διάθεσης**,
- συχνότητα επικαιροποίησης,
- κάτοχος (υπηρεσία/μονάδα που τα κατέχει ή/και τα διαχειρίζεται),
- στοιχεία επικοινωνίας κατόχου (κατ' ελάχιστο ηλεκτρονική θυρίδα),
- χαρακτηρισμός ως **Σύνολο Δεδομένων Υψηλής Αξίας (HVD)** (όπως αυτά ορίζονται στον **Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2023/138**) ή **Προστιθέμενης Αξίας (ΠΑ)** (όπως αυτά ορίζονται στη παρούσα).

Ενδεικτικό παράδειγμα-πρότυπο:

A/A	Τίτλος	Περιγραφή	Μορφότυπος	Άδεια	Συχνότητα	Κάτοχος	Επικοινωνία	HVD ή ΠΑ
1	Γεωτεμάχια	Γεωτεμάχια ή κτηματολογικά διαγράμματα	SHP	CCBY4	Μηνιαία	Φορέας Α, Υπηρεσία Χ	Abc1@foreas.gr	NAI
2	Αρχείο μετρήσεων αλλεργιογόνων	Το αρχείο περιέχει τις ημερήσιες ατμοσφαιρικές συγκεντρώσεις γυρεόκοκκων και σπορίων μυκήτων	CSV	CC0	Ετήσια	Φορέας Α, Τμήμα Ψ	Abc2@foreas.gr	OXI
3	Αιτήματα πολιτών για παροχή υπηρεσιών	Δεδομένα σχετικά με αιτήματα πολιτών προς τον φορέα για παροχή υπηρεσιών	CSV/JSON	Μη ανοικτή διάθεση- Περιέχει προσωπικά δεδομένα/ δεδομένα ειδικών κατηγοριών	Ετήσια- τριμηνιαία	Φορέας Α, Διεύθυνση Υ	Abc3@foreas.gr	OXI

Η **Ενότητα Β «Ετήσιο Σχέδιο Δράσης»** περιλαμβάνει καταγραφή όπως ορίζεται με το άρθρο 1 παρ. 3 της παρούσας, και με τα παρακάτω, κατ' ελάχιστο, στοιχεία:

1. καταγραφή των νέων ανοικτών συνόλων δεδομένων που θα διατεθούν (περιγραφή με βασικά μεταδεδομένα),
2. καταγραφή των νέων ανοικτών συνόλων δεδομένων Υψηλής ή Προστιθέμενης Αξίας που θα διατεθούν (περιγραφή με απαραίτητα μεταδεδομένα όπως προβλέπονται, ανάπτυξη API),

3. καταγραφή των τρόπων ποιοτικής βελτίωσης υφιστάμενων διαθέσιμων ανοικτών συνόλων δεδομένων και ποιων (ενδεικτικά: μετατροπή σε μηχαναγνώσιμους μορφότυπους, βελτίωση ποιότητας μεταδεδομένων, αύξηση συχνότητας επικαιροποίησης κλπ.),
4. καταγραφή αιτημάτων περαιτέρω χρήσης των δεδομένων (ενδεικτικά: αριθμός αιτημάτων, λόγοι περαιτέρω χρήσης, ολοκλήρωση ή αιτιολογημένη απόρριψη κλπ.),
5. μεθοδολογία μέτρησης επίδρασης της χρήσης των ανοικτών δεδομένων του φορέα σε βασικούς τομείς, όπως διοίκηση, οικονομία και κοινωνία,
6. χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ανά στόχο (εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης).

Τονίζεται ότι η Ενότητα Α και τα μέρη 1 και 2 της Ενότητας Β της Απόφασης διατίθενται στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr αποκλειστικά σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο (πχ. όχι «κλειδωμένο» ή ψηφιοποιημένο-σκαναρισμένο αντίγραφο μορφής .pdf, .jpg κλπ.). Οι φορείς ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν το ανωτέρω προτεινόμενο πρότυπο που διατίθεται στην Εθνική Πύλη Δεδομένων και Υπηρεσιών data.gov.gr, στην Ενότητα «Θεσμικό Πλαίσιο», σε μηχαναγνώσιμη μορφή .csv.

Οι υπάρχουσες υποχρεώσεις δημοσίευσης και κοινοποίησης της Απόφασης παραμένουν όπως προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις, όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.